

Διοικητικό Συμβούλιο**Πρόεδρος:**

Κωνσταντίνος Βέμμος
Αθήνα
vemmosk@gmail.com

Αντιπρόεδρος :

Κωνσταντίνος Σπέγγος
Αθήνα
kspengos@otenet.gr

Γενικός Γραμματέας:

Γεώργιος Ντάιος
Λάρισα
gntaios@med.uth.gr

Ταμίας :

Ανδρονίκη Πλωμαρίτογλου
Αθήνα
aplomari@otenet.gr

Μέλη :

Χαράλαμπος Μηλιώνης
Ιωάννινα
hmilioni@uoi.gr

Κωνσταντίνος Τάκης

Αθήνα
ktakis@otenet.gr

Απόστολος Χατζητόλιος

Θεσσαλονίκη
axatzito@med.auth.gr

Αθήνα
Νοέμβριος 2017

Αγαπητοί συνάδελφοι και φίλοι του Ελληνικού Οργανισμού Εγκεφαλικών,

στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και ενημέρωσης των φίλων και μελών του Ελληνικού Οργανισμού Εγκεφαλικών σας αποστέλλουμε το Newsletter του Οργανισμού για το μήνα Νοέμβριο. Ελπίζουμε να σας φανεί χρήσιμο και ενδιαφέρον.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς.

Εκ μέρους του Ελληνικού Οργανισμού Εγκεφαλικών.

Δημήτριος Σαγρής

Γεώργιος Ντάιος

Χαράλαμπος Μηλιώνης

Κωνσταντίνος Βέμμος

NEWSLETTER Νοέμβριος 2017

Συστάσεις του Ελληνικού Οργανισμού Εγκεφαλικών για τη μηχανική θρομβεκτομή σε ασθενείς με οξύ ισχαιμικό αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο.

Δημοσιεύθηκαν πρόσφατα στο *Clinical Neuroradiology* οι **Συστάσεις του Ελληνικού Οργανισμού Εγκεφαλικών για τη μηχανική θρομβεκτομή σε ασθενείς με ισχαιμικό εγκεφαλικό επεισόδιο**, τις οποίες μπορείτε να βρείτε [εδώ](#). Την ελληνική έκδοση των οδηγιών μπορείτε να βρείτε στο περιοδικό *Heart Vessels and Brain* ([εδώ](#)).

Clin Neuroradiol
<https://doi.org/10.1007/s00062-017-0645-1>

REVIEW ARTICLE

Recommendations for Mechanical Thrombectomy in Patients with Acute Ischemic Stroke

A Clinical Guide by the Hellenic Stroke Organization

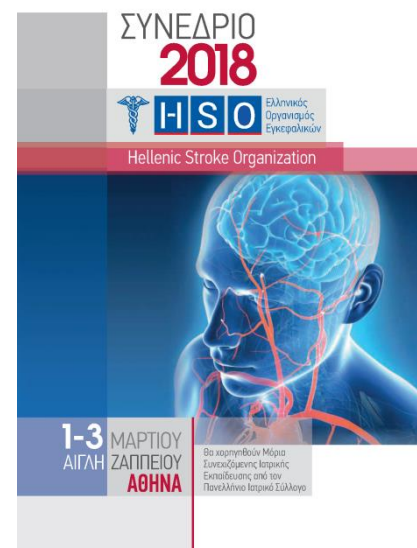
Panagiotis Papanagiotou^{1,2,3} · George Ntaios^{1,4} · Vasileios Papavasileiou^{1,5} · Klearchos Psychogios⁶ · Marios Psychogios⁷ · Anastasios Mpotsaris⁸ · Timolaos Rizos⁹ · Konstantinos Spengos^{1,10} · Miltiadis Gravanis¹¹ · Sofia Vassilopoulou¹⁰ · Christos Gkogkas^{1,12} · Petros Zampakis¹³ · Panagiotis Zis¹⁴ · Apostolos Karantanas¹⁵ · Michail Karygiannis¹⁶ · Georgios Karydas¹¹ · Eleni Korompoki^{1,10,17} · Konstantinos Makaritsis^{1,4} · Konstantinos Marmagkiolis¹⁸ · Haralambos Milionis^{1,19} · Dimos Mitsikostas¹⁰ · Dimitrios Nikas²⁰ · Androniki Plomaritoglou^{1,21} · Maria Politi² · Nikolaos Ptochis¹¹ · Christos Savopoulos²² · Konstantinos Takis^{1,6} · Nikolaos Tsamopoulos²³ · Dimitrios Tsetis¹⁵ · Adam Hatzidakis¹⁵ · Achilleas Chatziioannou²⁴ · Apostolos Hatzitolios^{1,22} · Konstantinos Vemmos¹

Received: 13 October 2017 / Accepted: 25 October 2017
© Springer-Verlag GmbH Germany 2017

Επίσης, πριν λίγους μήνες δημοσιεύθηκαν στο περιοδικό *Heart Vessels & Brain* οι **Συστάσεις του Ελληνικού Οργανισμού Εγκεφαλικών για την ενδοφλέβια θρομβόλυση σε ασθενείς με ισχαιμικό εγκεφαλικό επεισόδιο** (τις οποίες μπορείτε να βρείτε [εδώ](#)) και οι **Συστάσεις του Ελληνικού Οργανισμού Εγκεφαλικών και του Ινστιτούτου Μελέτης και Εκπαίδευσης στη Θρόμβωση και την Αντιθρομβωτική αγωγή (ΙΜΕΘΑ) για την αντιθρομβωτική αγωγή σε ασθενείς με ισχαιμικό εγκεφαλικό επεισόδιο** (μπορείτε να τις βρείτε [εδώ](#)).

Συνέδριο 2018 του Ελληνικού Οργανισμού Εγκεφαλικών

Ανακοινώθηκε η ημερομηνία του Συνεδρίου 2018 του Ελληνικού Οργανισμού Εγκεφαλικών. Στις 1-3 Μαρτίου, διακεκριμένοι Έλληνες επιστήμονες και ερευνητές του εσωτερικού και του εξωτερικού, καθώς και σημαντικοί ξένοι ομιλητές θα συναντηθούν στην Αίγλη Ζαπτείου για ένα πλούσιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα σχετικά με τα αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια και γενικότερα την καρδιαγγειακή νόσο. Περισσότερες λεπτομέρειες θα ανακοινωθούν σύντομα στο www.stroke.gr.

ΣΥΝΕΔΡΙΟ
2018
Ελληνικός Οργανισμός Εγκεφαλικών
Hellenic Stroke Organization

1-3 ΜΑΡΤΙΟΥ
ΑΙΓΛΗ ΖΑΠΤΕΙΟΥ
ΑΘΗΝΑ

Βιο κορηγηθέν Μέρος Συνεδρίου με Ιατρικές Εκπαιδεύσεις από τον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο

Newsletter του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Εγκεφαλικών (ESO)

Ο Ελληνικός Οργανισμός Εγκεφαλικών στα πλαίσια της συνεργασίας με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Εγκεφαλικών (ESO) και με στόχο τη συνεχή ενημέρωση των μελών του φιλοξενεί στην μηνιαία ενημέρωση των μελών του, το newsletter του ESO. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στην επίσημη ιστοσελίδα του οργανισμού. <http://eso-stroke.org/newsletter/>

Τα μέλη του HSO, τα οποία θα επιθυμούν να εγγραφούν ως μέλη στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Εγκεφαλικών (ESO), δικαιούνται μείωσης της τιμής εγγραφής κατά 50 ευρώ, με το συνολικό κόστος να ανέρχεται στα 50 ευρώ ετησίως.

Εκδηλώσεις και συνέδρια τρίτων φορέων με τη συμμετοχή του Ελληνικού Οργανισμού Εγκεφαλικών

10th International Congress of Internal Medicine, 22-24/03/2018, Athens. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε [εδώ](#).

Προσεχή συνέδρια/εκδηλώσεις/επιστημονικές συναντήσεις

- **7^ο Συμπόσιο των Ομάδων Εργασίας της Ελληνικής Εταιρίας Αθηροσκλήρωσης**, 01-02 Δεκεμβρίου 2017, Αθήνα, [Ελληνική Εταιρεία Αθηροσκλήρωσης](#)
- **International Stroke Conference 2018**, 24–26 Ιανουαρίου 2018, Los Angeles Convention Center, Los Angeles, California. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε [εδώ](#).
- **Heart Vessels & Stroke**, 26-28 Ιανουαρίου 2018, Αθήνα. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε [εδώ](#).
- **5th ESO-ESMINT-ESNR Stroke Winter School**, 30 Ιανουαρίου – 2 Φεβρουαρίου 2018 Bern, Switzerland. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε [εδώ](#).
- **18^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Υπέρτασης**, 29-31 Μαρτίου, Αθήνα Ελλάδα. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε [εδώ](#).
- **Advance Learning on Plateles & Thrombosis International Course (ALPIC)**, 23-25 Μαρτίου 2018 Μέτσοβο, Ελλάδα ([ALPIC 2018](#))
- **27th European Stroke Conference**, 11-13 Απριλίου 2018, Αθήνα. ([ESC ATHENS 2018](#))
- **4th European Stroke Organisation Conference** 16-18 Μαΐου 2018, Gothenburg, Sweden. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε [εδώ](#).
- **86th European Atherosclerosis Society Congress**, 5-8 Μαΐου 2018, Lisbon Portugal. [EAS 2018 Lisbon](#)

Τρέχουσα βιβλιογραφία

Η ανεύρεση υπερηχοκαρδιακών ευρημάτων σχετιζόμενων με αυξημένο κίνδυνο θρομβοεμβολικού επεισοδίου, σε ασθενείς με κοιλιακή μαρμαρυγή υπό αγωγή με βαρφαρίνη ή απιξαμπάνη, δεν αυξάνει τον κίνδυνο εμφάνισης ισχαιμικού εγκεφαλικού επεισοδίου.

Στους ασθενείς της κλινική μελέτης ARISTOTLE οι οποίοι λάμβαναν βαρφαρίνη ή απιξαμπάνη, φάνηκε ότι παρά την ανεύρεση έμμεσων στοιχείων θρόμβωσης εντός του αριστερού κόλπου («σημείο καπνού»), θρόμβου εντός αυτού ή εντός του ωτίου ή μικτού τύπου αθηρωματικής πλάκας στην αορτή,

δεν παρατηρήθηκε σημαντική διαφορά στον κίνδυνο εμφάνισης ισχαιμικού αγγειακού εγκεφαλικού επεισοδίου, ανεξαρτήτως αντιπηκτικής αγωγής.

Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε [εδώ](#)

Η θρομβεκτομή σε ασθενείς με ισχαιμικό αγγειακό εγκεφαλικό έως και 24 ώρες μετά το εγκεφαλικό, σε ασθενείς με σημαντική δυσαναλογία κλινικής εικόνας και όγκου της ισχαιμικής περιοχής, σχετίζεται με καλύτερα αποτελέσματα σε σχέση με την καθιερωμένη φροντίδα (standard care).

Ασθενείς της κλινικής μελέτης DAWN, οι οποίοι υπέστησαν οξύ ισχαιμικό αγγειακό εγκεφαλικό εντός των τελευταίων 24 ωρών και είχαν σημαντική αναντιστοιχία μεταξύ ισχαιμικής περιοχής και κλινικής εικόνας, τυχαιοποιήθηκαν σε αντιμετώπιση με θρομβεκτομή έναντι της καθιερωμένης φροντίδας (standard care). Διαπιστώθηκε ότι οι ασθενείς που αντιμετωπίστηκαν με θρομβεκτομή έως και 24 ώρες από την εμφάνιση των συμπτωμάτων, εμφάνιζαν σημαντικά καλύτερη κλινική εικόνα στις 90 ημέρες μετά το εγκεφαλικό.

Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε [εδώ](#)

Η χρήση βαρφαρίνης σχετίζεται με μειωμένη εμφάνιση κακοήθων νεοπλασιών συμπαγών οργάνων σε ασθενείς άνω των 50 ετών.

Σε μία μεγάλη νορβηγική αναδρομική μελέτη παρατήρησης, στην οποία συμμετείχαν 1.256.725 ασθενείς άνω των 50 ετών, φάνηκε ότι οι ασθενείς οι οποίοι λάμβαναν βαρφαρίνη, εμφάνιζαν σημαντικά λιγότερες νεοπλασίες συμπαγών οργάνων σε σχέση με εκείνους που δεν έπαιρναν το αντιπηκτικό (Incidence rate ratio: 0.84; 95% CI, 0.82-0.86). Συγκεκριμένα, στους ασθενείς που λάμβαναν βαρφαρίνη παρατηρήθηκε σημαντικά μικρότερη επίπτωση του καρκίνου του πνεύμονα, του προστάτη και του μαστού, χωρίς όμως να παρατηρηθεί στατιστικά σημαντική διαφορά στην επίπτωση του καρκίνου του παχέος εντέρου.

Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε [εδώ](#)

Η έναρξη υπολιπιδαιμικής αγωγής με στατίνη σε ασθενείς με οξύ ισχαιμικό αγγειακό εγκεφαλικό και δυσλιπιδαιμία, στην οξεία φάση εγκεφαλικού και εντός 24ωρών, δε σχετίζεται με ευνοϊκότερη πρόγνωση, σε σχέση με την έναρξη της αγωγής μετά από 7 ημέρες. (Πολυκεντρική τυχαιοποιημένη μελέτη- ASSORT)

Σε μια πολυκεντρική τυχαιοποιημένη μελέτη (ASSORT) στην οποία τυχαιοποιήθηκαν 257 ασθενείς με ισχαιμικό αγγειακό εγκεφαλικό και δυσλιπιδαιμία, φάνηκε ότι η χορήγηση στατίνης το πρώτο 24ωρο της εισαγωγής του ασθενή, δε σχετίστηκε με ευνοϊκότερη πρόγνωση στις 90 ημέρες μετά το εγκεφαλικό.

Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε [εδώ](#)

Ο αποκλεισμός του ωτίου του αριστερού κόλπου σε ασθενείς με κολλική μαρμαρυγή είναι εξίσου αποτελεσματικός με τη χορήγηση βαρφαρίνης, σχετιζόμενος όμως στατιστικά σημαντικά με λιγότερες ενδοεγκεφαλικές αιμορραγίες και μικρότερη θνητότητα.

Σε μία πρόσφατη μετα-ανάλυση, στην οποία συμπεριελήφθησαν τα μακροχρόνια αποτελέσματα των μελετών PROTECT AF και PREVAIL, δεν παρατηρήθηκε στατιστικά σημαντική διαφορά στο πρωτογενές συνδυαστικό καταληκτικό σημείο του εγκεφαλικού, της συστηματικής εμβολής και του θανάτου μεταξύ των ασθενών με κολλική μαρμαρυγή, που υπεβλήθησαν σε αποκλεισμό του ωτίου του αριστερού κόλπου και των ασθενών που ελάμβαναν βαρφαρίνη. Αντίστοιχα αποτελέσματα παρατηρήθηκαν και στο καταληκτικό σημείο του ισχαιμικού αγγειακού εγκεφαλικού επεισοδίου, ενώ αντιθέτως οι ασθενείς που υποβλήθηκαν σε αποκλεισμό του ωτίου του αριστερού κόλπου, εμφάνιζαν σημαντικά λιγότερες αιμορραγίες, ενδοεγκεφαλικές αιμορραγίες και μικρότερη θνητότητα.

Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε [εδώ](#)

Συστάσεις ειδικών για την αντιμετώπιση της αιμορραγικής μετατροπής του ισχαιμικού Αγγειακού Εγκεφαλικού, μετά την ενδοφλέβια θρομβόλυση

Η American Heart Association/American Stroke Association δημοσίευσε συστάσεις για την ενδοκράνια αιμορραγία μετά τη χορήγηση ενδοφλέβιου θρομβολυτικού παράγοντα.

Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε [εδώ](#).